

Skupni interdisciplinarni
drugostopenjski študijski program

DIGITALNO JEZIKOSLOVJE

Oddelek za
prevajalstvo

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Podatki o programu

naziv: Skupni interdisciplinarni drugostopenjski študijski program **Digitalno jezikoslovje**

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Opis programa

Skupni interdisciplinarni magistrski študijski program digitalnega jezikoslovja usposablja za nov interdisciplinarni strokovni profil, ki združuje znanja in kompetence s področij jezikoslovja, digitalne komunikacije, računalništva in informatike ter družboslovja. Univerza v Ljubljani ga izvaja v sodelovanju z Masarykovo univerzo v Brnu (Češka) in Univerzo v Zagrebu (Hrvaška), v programu pa poleg Filozofske fakultete sodelujeta še Fakulteta za družbene vede ter Fakulteta za računalništvo in informatiko. Diplomanti in diplomantke ob zaključku študija prejmejo skupno diplomo vseh treh univerz.

Problemsko polje digitalnega jezikoslovja se najprej umešča na stičišče jezikoslovja in računalništva, kar je v obliki že uveljavljene znanstvene stroke računalniškega jezikoslovja v tujini prisotno v različnih študijskih programih. Inovativno, a znanstveno utemeljeno in potrebno pa je umeščanje digitalnega jezikoslovja tudi na področje družboslovja in humanistike, in sicer zaradi poudarka na družbenih razsežnostih jezikovnih tehnologij, umetne inteligence in digitalne komunikacije. Temeljni cilj programa je tako vzpostaviti uspešno povezavo med sodelujočimi disciplinami za podajanje ključnih kompetenc diplomantov in diplomantk, ki zajemajo na eni strani skupno interdisciplinarno jedro, na drugi pa vsebine primarnih področij na bazični in specializirani ravni.

Študijski program Digitalno jezikoslovje je namenjen diplomantom in diplomantkam različnih prvostopenjskih študijskih programov, predvsem različnih prvostopenjskih jezikoslovnih smeri, računalništva in informatike, ob izpolnjevanju vpisnih pogojev pa tudi drugih. Zaradi razlik med izhodiščnimi kompetenca mi vpisanih študentov in študentk program v prvem semestru prvega letnika ponuja 4 obve-

zne izbirne predmete, od katerih si študent oz. študentka usmerjeno izbere dva glede na predhodno izobrazbo. Obvezni izbirni predmeti pokrivajo temeljne kompetence s področij jezikoslovja in jezika v digitalni dobi, statistike in programiranja. Ob obveznih izbirnih predmetih, ki zagotavljajo okvirno izenačevanje predznanja, so strokovno-specifične temeljne kompetence podane skozi obvezne predmete, skupne vsem študentom in študentkam.

Študijski program je kombinacija temeljnih znanj in uporabnih veščin. Jedro programa je kombinacija teoretsko-metodoloških predmetov in predmetov, pri katerih se pridobljena znanja uporabljajo v praksi. Ciljno so vsebine usmerjene v digitalno okolje, ki je po svoji naravi večjezično, tako da se vse vsebine umeščajo tudi v okvir večjezične komunikacije. V študijskem programu je predvidena tudi študijska praksa, ki se izvaja v sodelovanju s širokim naborem delodajalcev z različnih področij.

Tretji študijski semester študenti in študentke preživijo na obvezni izmenjavi, kar pomeni, da si izberejo eno od obeh partnerskih univerz in tam opravijo študijske obveznosti v obsegu 30 kreditov po ECTS.

Interdisciplinarni študij digitalnega jezikoslovja je zasnovan modularno ter omogoča visoko raven prilagajanja programa lastnim interesom in veščinam, obenem pa od študentov in študentk pričakuje visoko motiviranost in aktivno udeležbo v vseh oblikah študijskega procesa.

Študij Digitalnega jezikoslovja omogoča pridobitev širokega nabora znanj, vedenj in izkušenj, kar diplomantom in diplomantkam po zaključku študija omogoča širok spekter različnih zaposlitev v okoljih, kjer se srečujejo z jezikovnimi podatki v digitalnem okolju. Gre za izrazito interdisciplinaren kompetenčni okvir, kar je posebna prednost diplomantov in diplomantk programa Digitalno jezikoslovje.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Upravljanje jezikovnih virov	15		45	60	5
2. Uvod v raziskovanje	15		30	45	5
3. Uvod v jezikoslovje	30	10	15	55	5
4. Uvod v statistiko	30	30		60	5
5. Digitalna slovenistika	30	30		60	5
6. Programiranje 1	45	30		75	5
7. Predmetno-specifični izbirni predmet 1					5
8. Zunanji izbirni predmet					5
2. semester					
9. IKT in družba	30		30	60	5
10. Sociolingvistika in analiza diskurza	30		30	60	5
11. Obdelava naravnega jezika	45	20	10	75	5
12. Študijska praksa	15		15	30	6
13. Predmetno-specifični izbirni predmet 2					6
14. Zunanji izbirni predmet 2					3
2. letnik					
3. semester*					
15. Projekt			30		10
16. Predmetno-specifični izbirni predmet 3					15
17. Zunanji izbirni predmet 3					5
*obvezna izmenjava					
4. semester					
18. Magistrsko delo					20
19. Predmetno-specifični izbirni predmet 4					10

Nabor strokovnih izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Prevajalske tehnologije			30	30	5
2. Spletno programiranje	45	10	20	75	6
3. Odločitveni sistemi	45	20	10	75	6
4. Osnove umetne inteligence	45	20	10	75	6
5. Jezik, stil in novinarska naracija	20	25		45	6
6. Prevajanje AN/NE/FR/IT-SL			60	60	3
7. Avdiovizualno prevajanje	30		30	60	6
8. Programiranje 2	45	30		75	6
9. Tvorjenje besedil v angleščini			30	30	3
10. Prevajanje SL-AN/NE/FR/IT		60		60	3
11. Prevajanje AN/NE/FR/IT-SL			60	60	3
12. Statistično programiranje	30		30	60	6
13. Vizualizacija in eksplorativna analiza podatkov	30		30	60	9
14. Govorne tehnologije	45	30		75	5
15. Izbrana poglavja iz nevro- in psiholingvistike	45	15		60	5
16. Luščenje in upravljanje terminologije	30			30	5
17. Analiza velikih omrežij	30		30	60	6
18. Analiza velikih podatkov	30		30	60	9
19. Izbrana poglavja iz umetne inteligence	15	15	20	50	5
20. Iskanje in ekstrakcija podatkov s spleta	45	20	10	75	6
21. Lokalizacija in prevajalski projekti			60	60	5
22. Kvalitativno psihološko raziskovanje			30		3
23. Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	30	15	45		4

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Uvod v jezikoslovje

Študent oz. študentka se seznani z raziskovalnimi cilji jezikoslovnih znanosti, z nekaterimi jezikovnimi univerzalijami in z jezikovno tipologijo. Obvlada osnove analitičnega aparata opisnega jezikoslovja na vseh jezikoslovnih ravneh. Študijska literatura zajema izbrana poglavja iz temeljnih jezikoslovnih pregledov od 1994 do 2017, predmet pa z literaturo in vsebino podaja tudi pogled na interdisciplinarnost jezikoslovja z vidikov jezikovnih tehnologij, psiho- in nevrolingvistike.

Digitalna slovenistika

Študent oz. študentka spozna temelje besediloslavlja, analize diskurza in žanrske analize s posebnim poudarkom na digitalni komunikaciji.

Programiranje I

Študent oz. študentka spozna osnove algoritmičnega razmišljanja in kodiranja v primeru izbranem programskem jeziku (trenutno Python). Študijska literatura zajema sodobne priročnike za programiranje v Pythonu in ustrezne spletne vire.

Uvod v statistiko

Študent oz. študentka pridobi osnovna znanja iz verjetnosti in statistike ter analize podatkov. Nauči se opisati podatke, rezultate smiselno tabelarično in grafično prikazati ter izvajati deskriptivne univariatne in bivariatne statistike s programi, kot sta MS Excel in SPSS. Študijska literatura zajema dve temeljni deli s področja statistike in spletne vire.

Upravljanje jezikovnih virov

Predmet predstavlja uvod v digitalno jezikoslovje s pregledom digitalnih jezikovnih virov, osnovami obdelave jezikovnih podatkov in metodologijo korpusnega raziskovanja. Študenti oz. študentke pridobijo temelje za predmet Obdelava naravnega jezika, ki poteka v drugem semestru. Študijska literatura zajema temeljna dela s področij korpusnega jezikoslovja in uvodna poglavja o obdelavi naravnega jezika.

Obdelava naravnega jezika

Predmet predstavi sodobne statistične metode obdelave naravnega jezika in njihovo teoretično ozadje. Pri laboratorijskih vajah študenti in študentke znanje povežejo s praktično rabo in razvijajo lastne rešitve z uporabo odprtokodnih sistemov. Za uspešno napredovanje pri predmetu sta potrebna predznanje programiranja in statistike, ki ju študenti in študentke brez prvostopenjskega predznanja pridobijo v zimskem semestru.

Sociolingvistika in analiza diskurza

Študenti in študentke pridobijo poglobljeno razumevanje besedilnih sporazumevalnih procesov v družbi in uporabljajo napredne metode sociolingvistike, analize diskurza in kritične analize diskurza. Študijska literatura pokriva poleg temeljnih besediloslovnih in sociolingvističnih del tudi slovensko jezikovno politiko in se dopolnjuje z znanstvenimi članki.

IKT in družba

Študenti in študentke se pri predmetu ukvarjajo z vprašanjem, kakšna je vloga novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij v družbenih procesih in na kakšen način so tehnologije in družbene spremembe v interakciji. Študijska literatura zajema sodobne analize vplivov tehnologij in algoritmov umetne inteligence na družbo in se sproti ažurira z novimi relevantnimi besedili.

Pogoji za dokončanje programa

Študij lahko zaključi, kdor je opravil vse obveznosti po predmetniku, vključno z obvezno mobilnostjo, magistrskim delom in njegovim zagovorom, v skupnem obsegu 120 KT.

Strokovni profil in veščine

Magistrica ali magister digitalnega jezikoslovja zna odlično komunicirati v vsaj dveh jezikih, prepozna vse vrste pisnih, govornih in digitalnih jezikovnih vsebin ter se jim prilagaja, poleg tega pa razume družbene in etične vidike digitalnih medijev, jezikovnih tehnologij in umetne inteligence. Ob tem ima širok nabor uporabnih računalniških znanj, zna programirati v najmanj enem programskem jeziku, uporabljati in ustvarjati jezikovne vire, uporabljati in po potrebi razvijati jezikovne tehnologije ter samostojno izvajati analize jezikovnih podatkov.

Zaposlitvene možnosti

Magistrica ali magister digitalnega jezikoslovja se lahko zaposli v različnih poklicnih okoljih, kjer se uporabljajo, ponujajo in razvijajo tehnološko podprte jezikovne storitve, pa tudi v organizacijah, kjer se izvajajo analize jezikovnih podatkov. Potrebe po digitalnih jezikoslovcih se denimo pojavljajo v podjetjih, ki ponujajo storitve prevajanja, tolmačenja in lektoriranja, predvsem v smislu upravljanja jezikovnih virov in razvoja podpornih tehnologij. S podatkovno analitiko, kamor sodi tudi analiza družabnih omrežij, medijev in drugih digitalnih vsebin, se med drugim ukvarja digitalno trženje, poslovno načrtovanje in svetovanje. Interdisciplinarne veščine digitalnih jezikoslovcev ponujajo tudi dobre zaposlitvene možnosti v raziskavah in razvoju, tako v zasebnem kot v javnem sektorju.

Kontakti za nadaljnje informacije

Strokovna služba oddelka

Samostojna strokovna delavka:

Mojca Golob

mojca.golob@ff.uni-lj.si

Soba 30

Telefon

+386 1 241 15 00

Uradne ure

od ponedeljka do petka

od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Špela Vintar

spela.vintar@ff.uni-lj.si

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Spletna stran oddelka

<https://prevajalstvo.ff.uni-lj.si/>

Zakaj študirati digitalno jezikoslovje?

»V zadnjih 10 letih je v jezikovni industriji prišlo do velikih sprememb tako na področju novih tehnologij kot na področju obsega dela. Stranke potrebujejo vedno večje količine besedil v vedno krajšem času, zaradi česar prevajalska podjetja posegajo po novih prevajalskih tehnologijah, s pomočjo katerih lahko prevode izvedejo hitreje in pri tem ohranijo visoko raven kakovosti. Zaradi vse večjih količin postaja tudi upravljanje podatkovnih baz in pomnilnikov prevodov iz dneva v dan bolj kompleksna naloga. Da bi lahko uspešno odgovorili na potrebe trga, jezikovna podjetja potrebujemo kakovostne kadre, ki se zavedajo prednosti in slabosti najnovejših jezikovnih tehnologij in jih znajo smiselno in učinkovito uporabljati ter imajo obenem ustrezne klasične jezikoslovne kompetence. Veseli nas, da je s programom Digitalnega jezikoslovja tudi slovenski visokošolski prostor prepoznal potrebo trga po takšnem profilu diplomantov.«

– Andraž Repar, Aikwit d.o.o.

